TIT. XII.

DE PETITIONIBUS [1] BONORUM [2] SUBLATIS.

Bona quæ deferuntur in fiscum, nemo potest sibi impetrare. Bart.

1. Imppp. GRATIAN. VALENTIN. & THEOD. AAA. Eutropio P. P.

QUisquis [3] in crimine majestatis [4] deprehensus fuerit, & punitus, bonaque ejus (sicut plectendi consuetudo criminis habet) fiscus invaserit, nullus eadem sub specie [5] munificentiæ Principalis audeat proprio jure poscere: qui contra legem id ausus fuerit sperare, quod non licet, reus violatæ [6] legis habeatur. † Sed quoniam plerumque ita in nonnullis causis inverecunda petentium inhibitione [7] constringimur, ut etiam non concedenda tribuamus: nec rescripto quidem nostro adversus formam latæ legis loci aliquid relinquatur. † Si quid autem ex bonis talibus nostro judicio, nullo tamen desiderante atque poscente, concedi cuiquam voluerimus: hujusmodi tantum valeat liberalitas. Dat. 17. Kal. Decembr. *Thessalonicæ*, GRATIANO V. & THEODOSIO I. AA. CONSS. 380.

Nullus admittitur ad impetrandas res delatas in fiscum sive fiscales. Bart.

2. Impp. THEOD. & VALENT. AA. Florentio P. P. 8.

OMne [9] semen alienas appetendi fortunas stirpitus eruere cupientes, nulli [10] deinceps volumus petitionis rerum esse licentiam. Et si intestatus [11] quisquam [quædamve [12]], ac nullis ex numero propinquorum existentibus, vel uxore, vel marito, fati munus impleverit, cujuscunque sit conditionis aut sectæ, seu quolibet titulo res fuerit fiscalis, nemo audeat ad petitionem rerum defuncti defunctæve, cujuscunque fortunæ aut sectæ sit, fi [13] fisco nostro locus pateat, adspirare: cum ne illis quidem quorum actu atque officio petitionum procedebat effectus, impune liceat sanctionibus nostris adversari: sed vir illustris quidem cujuscunque temporis Quæstor [14], si oblatæ petitioni subscripserit, vel etiam responsum dederit, virque illustris Comes [15] rerum privatarum, si vel instrui permiserit, vel petitionem, si qua insinuatur, admiserit: indignationem nostri numinis [16] sustinebit, cæterisque fiet [17] vindictæ & temeritatis exemplum. Memoriales [18] vero qui excipienda hujusmodi rescripta vel implenda curaverint, & palatinos [19] qui instruxerint, vel gesta admissæ petitionis ediderint, bonorum proscriptione, puniri decernimus. Pari forma res [20] etiam civiles, & [21] ad jus publicum pertinentes, ab omni petitione muniendas esse censemus, scilicet nec pragmatica [22] jussione, vel sacra adnotatione, vel quolibet oraculo divino seu mandatis (si qua contra hanc sanctionem nostram fuerint impetrata) quippiam [23] roboris habere valituris. Dat. 11. Kal. Maji, THEOD. A. XVIII. & ALBINO CONSS. 444.

TIT. XIII.

DE [24] HIS, QUI SE DEFERUNT.

Gravatus tacite de restituendo non capaci, si se deferat, lucratur tertium, uxor vero defuncti non capax se deferens, lucratur dimidium: & facta divisione habebit optionem, occultantes vero legitime puniuntur. Bart.

1. Imp. CONSTANTINUS A. Maximo Rationali Hispa. [25].

IS cujus tacitæ fidei commissa fuerit hereditas, statim officio Gravitatis tuæ nunciet, & gesta prodat, & continuo [26] quod actum fuerit, renunciet: & post hanc fidem, tertiam ex omnibus defuncti bonis pecuniæ portionem. Quod si ab uxore [27] defuncti ifdud ad officium [28] devotionis tuæ fuerit revelatum: ipsa etiam [personæ [29]] quam defunctus esse voluit heredem, si gesta apparuerint [30], tali præmio mancipetur, ut ex omni patrimonio [31] medium consequatur, & cum [32] fisco nostro celebret divisionem: id etiam habitura privilegium, ut prior eligat [33] optionem [34], & tunc occultator ille gestorum fisci & mulieris pariter inimicus, exutus omni patrimonio suo, ac fisco vindicato, in insulam deportetur. Dat. Id. Mart. GALLICANO & BASSO CONSS. 318.

TIT. XIV.

SI LIBERALITATIS IMPERIALIS SOCIUS SINE HEREDE DECESSERIT [35].

1. Imp. CONSTANTINUS [36] A. ad Mygdonium Castrensem Palatii [37].

JUbemus, ut si [38] quis forte ex his quibus communiter [39] a nobis aliquid donatum fit, nullo herede relicto decesserit: ad [40] confortem potius solatium, quam ad personam aliam pars decedentis perveniat. Dat. [41] 12. Kalend. April. *Antiochiæ*, CONSTANTINO A. IV. & LICINIO IV. CONSS. 316.

TIT. XV.

DE THESAURIS [42].

Quærere thesaurum in proprio omnibus licet, in alieno vero suo nomine nullo modo licet. Bart.

1. [43] Imp. LEO A. Eutychio P. P. [44].

NEmo [45] in posterum super requirendo in suo, vel alieno loco thesauro, vel super invento ab alio, vel a se, effusis precibus pietatis nostræ benignas aures audeat molestare.

† Nam in *suis* quidem locis unicuique dummodo sine sceleratis, ac puniendis sacrificiis [46], aut alia qualibet arte legibus odiosa thesaurum (id [47] est condita ab ignotis dominis tempore vetustiori mobilia [48]) quærere, & invento uti, liberam tribuimus facultatem: ne ulterius Dei [49] beneficium invidiosa calumnia persequatur: ut [50] superfluum [51] sit hoc precibus postulare, quod jam lege permissum est: & imperatoriæ majestatis videatur prævenire [52] liberalitas postulanda. † In [53] *alienis* vero terrulis nemo audeat invitis, immo [54] nec volentibus, vel ignorantibus dominis opes abditas suo nomine perscrutari. Quod si [55] nobis super hoc aliquis crediderit [esse] supplicandum, aut præter hujus legis tenorem in alieno loco thesaurum scrutatus invenerit, [torum] hoc locorum domino reddere [56] compellatur, & velut temerator legis saluberrimæ puniatur. † Quod si forte, vel arando [57], vel alias terram alienam colendo, vel quocunquo casu, non studio perscrutandi, in alienis locis thesaurum invenerit: id quod repertum fuerit, dimidia retenta, altera dimidia [58] data, cum locorum domino partiatur. Ita enim evenit, ut unusquisque suis fruatur, & non inhiet [59] alienis. Dat. 6. Id. Octob. LEONE juniore A. CONS. 474.

TIT. XVI.

DE ANNONIS [60] ET TRIBUTIS [61].

Pars const. 1. ex *lib.* 56. *Basilicorum.*

VAcantes [62] deinceps [63] annonæ, & capitationes a fisco exigentur, neque [64] a magistratibus separabuntur, ut aliis concedantur, aut in publica opera insumantur fine sacra forma, qua & donatio & modus sumptuum explicetur. Sed neque etiam ex publico [65] canone in privatum, vel publicum opus materiæ arborum transferantur, aut in emptionem materiæ pecunia tribuatur fine sacra forma. Qui contravenerit, de suo fisci damnum farciat, & competens scrinium graviffimis pœnis fubjiciatur.

Onus aris alieni est personale: & ideo inter heredes dividitur pro hereditaris portionibus. Onus annonæ & tributorum est reale: & prout quis possidet, & fructus percipit, onerantur. Bart.

2. Impp. VALER. & GALLIEN. AA. & Valeriano [66] C. Antiocho.

---

1 *Al.* petito, & ita apud Jacobum Rebuffum *hic*: πανύτα γράφεται διάτειναι. Said. Qui fi ultro, & ut loquuntur practici, *propria motu* princeps bona profcripti dederit? utile beneficium principis eft. vide Capolum *cautela* 116. 2 Fifco delatorum. 3 Ex *lib.* 10. *tit.* 10. *l.* 1. *C. Theod.* 4 Vide *l.* 7. §. *ad l. Julian majestatis.*

5 Spe, in *C. Theod. C. vel. lib.* 6 Violatæ legis rei, facrilegi: dixi ad *l.* 1. *f. ut dilapidationum etde. l.* 12. *tit.* 8. *n.* 2. Aut. 7 A lupis ducta metaphora. *Goth.* Vid. Everhard. *conf.* 31. 8 *Ex Novell. Theod. de competitionibus.* 9 Origo delictorum præcidenda. 10 Vacantis bona, fifci, Reip. peti a principe non poffunt: pœna conftituta in quoshoren. qui quinondi petitioni fubfcripferit: Comiti rerum privatarum, fi infinuaverit: Memorialibus Quæftoris, fi hujusmodi refcriptum perfcripferint, aut conraverint perferibi: Palatinis, fi eorum interventu apud Comitem rerum privatarum infinuata, & nihilominus huiusmodi petitio fuerit. 11 Vacantia bona dicuntur ejus, qui inteftatus mortuus eft, nullis propinquis relictis. 12 Al. *deeft.* al. *pro nunquo.* 13 Al. *fed.* 14 Quæftor facri palatii petitionibus fubfcribebat, vel etiam refponfa reddebat, *ut hic.* His autem verbis fubfcribebat, *Quæftor legi hac die.* hæc illa petitio fequebatur fubfcriptionem principis. 15 Comes rerum privatarum, Judex & gubernator privatæ principis fubftantiæ, de quo dictum §. *de officio comitis rerum privatarum & fuor. de fide & jure bonfis fiscalis. l. ult. §. tit. prox.* 16 Nomini. 17 Fiant.

18 Memoriales qui, vide ad *l. ult.* §. *de prox. fac. fer. l.* 12. *tit.* 19. *ubi dixi.* Goth. Ad quæftorem pertinebat hi, ut Græci interpretantur hoc loco, *οἱ ἐν τοῖς ὑπομνήμασι. Et ad l. eas.* §. *de ex. mun. ἐκτὸν ὑποσημάτων αὐτῶν. & ad l.* 5. *qui mil. poft.* *τῶν κὰ λόγους ἀφικνεῖς*; qui leges & refcripta excipiebant & implebant, id eft, perficiebant, aut perfcribi curabant, horumque obfequio res queftoria agi dicitur *in l. ult. §. de proxfac. fer.*

19 Palatinorum interventu petitiones infinuabantur apud Comitem rerum privatarum. 20 Civiles rerum publicarum, vel civitatum deputatas annonis civilibus vel operibus publicis, vel falariis profeffforum aut medicorum. *l. quia plurima.* 19. §. *de operibus publicis* (vide Caffiodor. *lib.* 9. *formula de competitoribus*) principes ipfi quodammodo fibi vindicabant, & per aétores publicorum tributorum tractabant, fed non bona: ut & colligi poteft ex *Novell.* 128. *c.* 16. 21 Vel ad. 22 Pragmaticæ, admotationis, oraculi & mandati differentia. Pragmatica fit folenniter de fententia conftiti, fuggeftione aliena, precibus alienis: Admotatio vero breviter fit admotato ad libellum principis nomine: Oraculum fimplex eft juffio, fubnotata a quæftore folo, vel magiftro ferinium: Mandatum vero citra fuggeftionem aut libellum d tur. Cujac. *hic.* Goth. Nam fi ultro non dentur, fed tacita alicujus competitione, in vitio funt. *l. 1. fupr.* Mod.

23 Al. *quodcunque.* 24 *Ic.* 10. *C. Theod.* 2. *l.* 1. *in pr. ff. de jure fisci.* 25 *C. Theod. l.* 1. *tit.* 11. *l.* 10. 26 *l.* 13. §. *exhiat.* 5. *ff. de jure fisci.* Hinc colligunt, deferentem fe & confitentem mitius puniri. vide Clarum §. *ult. q.* 60. *n.* 26. 27 Uxor enim quoque ex lege Papia decimaria incapax eft taciti fideicommiffi: idque firmat *l. ult. in princ. ff. de his, quæ ut ind. ex* conftitutione tamen *l.* 2. §. *de inftrip. pan. cal.* non eft incapax. *Mod.*

28 *Officio* in *C. Theod.* 29 Abeft a *C. Theod. & quib. lib.* 30 *Aperuerit* in *C. Theod.* id eft, fe ipfum detulerit. *l.* 16. *ff. de jure fifci.* 31 *l.* 13. *in pr. l.* 16. *in fin. ff. de jure fifci.* 32 *Eam*, in *C. Theod.* al. *eum.* 33 Fœminæ in divifionibus optionem dirimit hæc nozan; quod pallim nec obtinet, nec fervatur. 34 Legendum *perficiuntur* ut in *C. Theod.* Cont.

35 In *C. Theod. lib.* 10. *tit.* 14. infcribitur, *Si petitionis facius*, Cont. Verum id ita mutavit Juftinianus, aut potius Tribonianus, quod petitiones non liberalitates fint fublatæ. 36 Alias Conftantius Orioni Com. R. P. 37 Ex *C. Theod.* 10. 14. *t.* 27. *c.* Cont. 38 Si duobus principes res aliquas donaverit, & alter ex ipfis absque herede decefferit, pars ejus alteri adcrefcit. *Synopf. Basil.* 47. *tit.* 3. *ex lib.* 56. *tit.* 7. *c.* 15. & 1. Harmenop. l. 8. 18. 39 *Qui communi nomine donatum aliquid a noftra impetraverunt clementia &c.* In *C. Theod.* quam vide & cont. 40 Donatum ab imperatore pluribus, fi qui ex iis deceffierint nullo herede relicto, folidum fit fuperftitis, excluío fifco, *ut hic.* Et tamen fit feudo aliud annifium. Nam fi duo fratres fimul feudum adquifierint, fuperftes frater defuncto fratri non fuccedet. 1. *Feud. i.* §. 2. *verf. fin autem.* & 2. *Feud.* 12. Cur tam vrie? Hæc lex ad meras liberalitates refertur, quæ ad donatorem numquam recurrunt: Feudi libertatem certis modis eft intra, quia ad dominum recurrit, mutatque de feudo bona & commoda dominus habet. *Goth.* Vid. Gudelin. *de Jure Noviff. lib.* 2. *c.* 16. *n.* 26. Petr. Heig. *part.* 1. *quæft.* 13. *n.* 64. 65. Anf. 41 15. *Kal. Jul. Mediolani*, CONSTANTIO *C. & Juliano Cæfs. C. Conf.*

42 Vid. quæ fcripfi ad Novellam Leonis 51. §. *thefaurus.* 39. *Inft. de rerum divif.* Forn. 2. *felect.* 62. 43 Al. *Imp. Leo & Zeno Epinico Confulari.* 44 Al. *Zeno & Leo Aug. ft Epinico Conf.* 45 Hæc lex corrigit eam, que eft in *C. Theod. cod. tit. qua quartam tantum inventori tribuit.* Cont. 46 Sacrificiis factis thefaurum quærere non licet, vide quæ notavi ad *l.* 1. §. *de paganis, & facrificiis. l.* 13. *D. ad l. Corn. de ficar.* Modos quærendi refert Wiretus 9. *c.* 10. 47 Thefaurus eft condita ab ignotis dominis tempore vetuftiori pecunia, *ut hic*: adde *l.* 31. *in fin. ff. de adq. rer. dom.* Caffiod. 48 *Mobilia*, in *C. Theod.* 49 Thefaurus Dei beneficium, ut hic. Fortunæ donum. *l.* 63. §. 1. *ff. de adquir. rer. dom.* 50 Al. cum. 51 Superflua a principe petitur, quod jure permittitur. 52 Al. *pervenire.* 53 Thefauri inveniendi caufa nemini licet agrum alienum invito domino ingredi, *ut hic*: Et tamen Lapidicinam aut metalla poffim, eo invito, in ejus fundo querere. *l.* 3. *l. quædam.* 6. *f. de metallariis. l.* 11. *tit.* 6. Cur tam varie? Publica utilitas metalli inventione continetur, thefauri Privata: adde Corfetum *fingulari expenfa*: *l.* 36. *ff. de furtis. inft. prod. l.* 3. §. *plane. ff. de adqu. rer. dom.* §. *plane. Inftit. de rerum divif.* 54 Legendum: *id eft, nec volentibus.*

55 Refcripto etiam principis nemo in alieno thefaurum querere poteft. 56 Cedere. 57 Thefaurum reperire reputatus in alieno fundo pro dimidia parte fit nutritoris: pro altera fundi domini. adde Forner. 2. *felect.* 26. adde *l.* 63. §. *quod fi creditor.* 4. *ff. de adq. rerum dom.* 58 Quid opus fuit hac conftitutione, cum jam id effet ab Adriano difcrte ftatutum? ideo opus fuit, quod dimidium loci domino ab Adriano conceffum Imppp. Gratianus, Valent. & Theod. redegerant ad quartam, *l.* 2. *C. Theod. de Thefauris. Vid. & Novo.* 51. *Leonis*, & adi Forcatulum *Necessmant. dialog.* 56. Mod. 59 Imminet. 60 Equis, vellibus. 61 Annonæ in fpeciebus conftitunt, veluti frumento, vino &c. Tributa in corporibus, veluti auro, argento, ære &c. Cujac. 62 Vacantes annonæ funt annonæ magiftratuum defunctorum fine fucceffore: cujusmodi annonæ, ut & cætera bona vacantia, ad fiscum legibus caducis redibant. *l.* 1. *C. Theod. de annonis civilibus.* 63 *Ex collatione Aug. Aug.* 64 Vacantes annonas (de quibus paulo fupra diximus) magiftratus non poffunt fine facra forma fifco præcipere, & vel aliis, vel operibus publicis addicere. 65 Fifcalis canonis materiam vel pecuniam judex non potefl in alia opera etiam publica transferre. 66 Al. *Imp. Decius* A. C. Tito.

De annonis & tributis. 413

ÆSt quidem alienum pro portione, ex qua quisque [2] defuncto heres extiterit, præftari oportet: annonas autem is folvere debet, qui poffeffiones tenet & fructus percipit. PP. SECULARE & DONATO CONSS. 261.

Ad onera realia non tenetur quis in plus quam de re poffideat. Bart.

3. Impp. DIOCLET. & MAXIM. AA. & CC. Herennio.

INdictiones [3] non perfonis, fed rebus indici folent; & ideo ne ultra [4] modum earundem poffeffionum quas poffides, conventaris, Præfes provinciæ profpiciet. Datum PP. 17. Kalend. Novemb. ÆMILIANO & AQUILINO CONSS. 286.

Omnes debent folvere quod principes imponit, & officiales non poffunt augere vel diminuere. Bart.

4. Imp. CONSTANT. A. ad Proculianum.

OMnes [5] penfitare debebunt, quæ manus noftræ delegationibus [6] adfcribuntur, nihil amplius exigendi [vel remittendi poteftatem effe [7].] Nam fi quis Vicarius [8], aut Rector provinciæ aliquid jam cuiquam crediderit remittendum: quod alii remiferit, de propriis dare facultatibus compelletur. Dat. 15. Kal. Jul. CONSTANTINO A. IV. & LICINIO IV. CONSS. 315.

Omnes coguntur folvere publicas functiones, cum non fit munus extraordinarium. Bart.

5. Imp. CONST. A. ad Vranium.

OMnes [9] omnino ad oblationem [10] functionum publicarum [11] oportet urgeri. Lege enim noftra fignatum eft, *nec effe extraordinaria* [12], *nec vocari quæ foleuniter* [13] *a provincialibus devotiffimis conferenda jtunt.* Dat. 3. Non. Febr. CONSTANTIO A. II. & CONSTANTE CONSS. 339.

Qui plus fructus colligit, plus folvit, qui minus, minus. Bart.

6. Impp. VALENTIN. & VALENS AA. ad Dracontium Vic. Africæ [14].

PRo [15] locis [16] ac proximitate poffeffionum annonam ad limites [17] transvehi præcipimus. Dat. 15. Kal. Jul. *Mediolani*, VALENTIN. & VALENTE AA. CONSS. 365.

Refcriptum, in quo immunitas conceditur a muneribus ordinariis, non valet. Bart.

7. Imppp. GRAT. VALENTIN. & THEOD. AAA. ad Principium P. P. [18].

IN [19] fraudem annonariæ rei ac devotionis publicæ elicitum damnabili furreptione refcriptum [20], manifeftum eft, jure [21] non poffe vires fortiri. Circa omnes igitur par atque æqualis illationis forma teneatur [22]. Dat. 8. Kal. Octobr. *Aquil.* ARCAD. A. I. & BAUTONE CONSS. 385.

Ad operandum vel portandum non debet quis longius mitti: fed debet ratio itineris adbiberi. Bart.

8. Imppp. VALENT. THEOD. & ARCAD. AAA. Cynegio P. P. [23].

NEmo poffefforum ad infruendas manfiones [24] vel conferendas fpecies [25] longius [26] delegetur: fed omnes [27] itineris ac neceffitatis habita ratione [delegentur [28]]. Dat. 10. Kal. Jan. *Conftantinop.* ARCAD. A. I. & BAUTONE CONSS. 385.

Non eft faciendum id, in quo plus expenditur, quam de commodo percipitur. Bart.

9. Idem AAA. Cynegio P. P. [29].

MEditerranææ [30] civitates ante [31] a maritimis, & maritimæ [32] [a [33]] mediterraneis onerabantur expenfis, ut plus [34] haberet difpendii translatio, quam devotionis illatio. Hoc non folum in præfens, verum etiam in poflerum prohibemus, ea lege ut fe ultimo noverint fuppliciio puniendos qui ifta commiferint [35]. Dat. 3. Non. Septembr. *Valentiæ*, HONORIO NB. P. & EVODIO CONSS. 386.

Si utiliter dominus intra tempus hic ftatutum non folverit tributa, dominio privatur, & ad habentem directum dominium revertitur. Bart.

10. Impp. ARCAD. & HONOR. AA. Minervio Com. R. P. [36].

OBfiftere [37] commodis publicis & ftatutis [38] neceffitatibus non poffunt privilegia dignitatum [39]. Unde ut quisque de prædiis [40] emolumentum confequitur, fi non is evoluto anni fpatio intra fex [41] menfes omnem, cui effe conftrictus dicitur, reliquorum intulerit cumulum [42]: ad ipfos, qui funt domini prædii, exactionem volumus pertinere. PP. in programmate Vari viri clariffimi urbis Romæ, HONORIO A. IV. & EUTYCHIANO CONSS. 398.

Judicibus negligentibus totum falarium auferetur. Bart.

11. Iidem AA. Eutychiano [43] P. P.

JUdices [44], quos [45] circa profligandæ ærarii [46] noftri compendia negligentes ac defides fuiffe conftiterit: omnia, quæ in adminiftratione pofiti perceperunt emolumenta [47], reddere compellantur. Dat. 3. [48] Kalend. Mart. *Mediolani*, VINCENTIO & FRAVITTA CONSS. 401.

12. Imp. THEOD. A. Iidoro P. P. Illyrici [49].

ID ab unaquaque [50] provincia cenfemus expetendum quod ab iisdem nuper effe promiffum tua Sublimitas indicavit. Nullus vero [51] de cætero ad poffeffiones eorum (quod maxime formidant) infpector [52] accedat. Macedonum reliqui exemplum fecuti, mediæ quantitatis, ut obtuliffe nofcuntur, tributa fufcipiant. Sed & hi [53], qui proteftati funt nihil a fe ultra tertiam partem poffe conferri [54], illud exolvant, ad quod fe indubitanter fore idoneos pollicentur. Quæ difpofitio in perpetuum obfervabitur [55], facrofancta Theffalonicenfis [56] Eccleíia civitatis excepta: ita tamen, ut aperte fciat propriæ tantummodo capitationis [57] modum beneficio mei numinis fublevandum: nec [58] externorum gravamine tributorum rempubliciam eccleíiaftici nominis abufione lædendam. Dat. 6. Id. Octobr. *Conftantinop.* VICTORE V. C. CONS. 424.

13. Imp. ANASTASIUS Anthemio P. P.

SI provincia vel civitas *relevationem* [59] *petat animalis* [60] *functionis*, vel *infpectorem aut peræquatorem*, referatur petitio ad principem ejusque arbitrio idoneus mittatur, prius jurejurando præftito: ex cujus tamen relatione facta præfectis prætorio non aliter forma ulla detur, quam fi præfecti ea omnia, quæ ab eo didicerunt & quæfierunt, principem edocuerint, atque ita facra proferatur forma modis omnibus obfervanda. † Privati [61] autem iis de rebus preces ne porrigant. † Nec relevatio vel deminutio perpetuo, vel ad tempus, nec infpectio, nec peræquatio fiat aliter, quam ex fcripta juffione principis. Sed neque præfecti delegationes faciant pro tempore præcedenti, neque annonas, vel pecunias quibusdam feorfim addicant, non præftitas initio, vel poftea defectas caufæ præftationis accipientiumve corporum defectu: verum hæc omnia fiant ex fola auctoritate principis fcripto comprehenfa: quod qui non obfervarint, & data, & omne damnum, quod fifcus fenferit, ei de fuo refarcient. Is etiam, qui debitoribus fifci dederit dilationes, præcripferitve terminos alios quam legitimos fua auctoritate fine juffione principis, quæ debentur fifco, de fuis facultatibus exfolvat. Sed neque pecunias civiles fifco inferendas, vel civitatibus deputandas, in alios ufus transferat, vel quibusdam perfonis deputet fine auctoritate principis. Et officium præfectorum nifi omnia, quæ conftitutione continentur, obfervaverit, intruxeritque præfectos & præfides provinciarum, obfequentiique illis officia, & cæteri, qui res fifcales tractant, nifi iis juffionibus [62] paruerint, fifco contingens damnum de fuis facultatibus præftabunt, & legis contemptores quinquaginta lib. auri multabuntur. † Tripertito autem omnia fifcalia inferantur, ea etiam, quæ Armeniaca vocant, videlicet Kalendis Januariis, & Kalendis Majis, & ad finem indictionis, in tres æquas partes divifa, nulla in medio collatoribus innovatione facienda. Quia vero Armeniacorum tributorum præftatio duobus penfioni-

---

1 In hereditate defuncti hæc duo quoties occurrunt, nempe ære alienum & annonæ publicæ, toties ex alienum ab heredibus omnibus pro partibus hereditariis præftandum, idque ex lege 12. Tabulæ. Annonæ autem præftandæ ab eo, qui poffeffiones ipfas tenet, & fructus percipit, *ut hic*, & *l.* 36. *ff. de jur. fifci.* hoc loco, quod ex alienum, perfonarum, annonæ, rerum onus fint. *Goth.* Et prædiorum obligationes inter heredes non dividuntur, perfonales dividuntur. adde *l. Imperatores*, 7. *ff. de publicanis.* Mod. 2 Unusquisque. 3 *Tὰ δημόσια τέλη* &c. Tributa publica, non perfonis, fed rebus indicuntur. Operam itaque dare præfidem provinciæ convenit, ne quisquam eorum nomine, quæ non poffidet, conferat. 56. *Bafiq. lib.* 2. *c.* 3. De Indictionibus vide infra titulum *de Indictionibus. Goth. Indictioni nomine* dicuntur, non tantum annonaria quam tributaria functio. *Mod.* 4 Tributa & collectæ imponuntur pro quantitate patrimonii, & facultate uniuscujusque poffeffioris, & fic per ea & libram. Rolandus a Vall. 1. *conf.* 66. *num.* 15. 5 Cod. *Theod.* 11. *tit.* 1. *l.* 1. 6. *ideoque omnes penitare.* 6 Tributorum & annonarum modus manet a principe: ideoque neque plus, neque minus is exigi debet a Vicariis Præfecti prætorio, aut præfidibus. adde *l.* 3. §. *illud. inft. de cauone largitionalium tit. b. lib. tit.* 23. Goth. Sudas *δηλοτιανὸν κατὰ Ῥωμαίους ἡ ἐκτιμία τὸ ἐπιτασσόμενον. ἢ τὸ ἀνώνυμο μετακοίμισμ.* Sunt igitur *delegationes* defcriptiones, quibus exigendorum tributorum, & annonarum modus conftituitur, quæ & *adæquationes* dicuntur, quod delegati mittique in provincias folent. *Mod.* 7 Inclufa abfunt a *C. Theod. & lib. quib. veter.* eaque delenda effe exiftimat Cujac. 8 *Vicarii* hi erant præfectorum prætorio, dixi ad *l.* 1. §. 4. *ff. de fegat.* 9 *l.* 1. *f. de imm. nemini concedenda. in. lib. tit.* 25. 10 *L.* 7. *C. Theod. hoc tit.* 11 *Oblationem* pro *annonam*, in *Cod. Theod.* 12 Extraordinaria munera vocantur, quæ non funt folentia, id eft, confuetæ fin conferri folita. 13 *Spectantur*, in *C. Theod.* 14 *l.* 11. *C. Theod. hoc tit.*

15 Annonæ militaris conferendæ & transferendæ ad limites onus, proximis poffeffioribus imponi debet. 16 *l.* 8. §. *ult. ff. de re militari. annona.* 12. *tit.* 38. 17 *l.* 1. *C. Theod. de annonis civilibus.* 63 *Ex collatione Aug. Aug.* 64 Vacantes annonas (de quibus paulo fupra diximus) magiftratus non poffunt fine facra forma fifco præcipere, & vel aliis, vel operibus publicis addicere. 65 Fifcalis canonis materiam vel pecuniam judex non potefl in alia opera etiam publica transferre. 66 Al. *Imp. Decius* A. C. Tito.

18 Hic omiffum eft aliquid, quod legitur in *C. Theod.* 26 *l.* 6. §. *h. t. f.* 9. §. *h. t. l.* 2. §. *de privilegiis iisdem Augustæ.* 27 *Omnes*, in *C. Th.* 28 Abeft a *C. Th.* 29 *l.* 22. *C. Theod.* 30 Mediterranææ civitates, a mari & fluminibus remotæ. Chero *Verrina de fupplicitis.* Centuripinos homines maxime mediterraneos: quibus opponuntur maritimæ & ripenles, mari & fluminibus propinquæ. 31 *Antea*, *uno verb. in C. Theod. & quib. mana.* 32 Tributa collata a mediterraneis civitatibus, non transferunt maritimæ, aut ripenfes & e contra: jufte: ut quorum fit collatio, eorundem fit transvectio. adde *l.* 8. *fupr. h. t.* & breviter transituie tributorum, quæ plus habet dispendii, quam lieri, vitanda eft. 33 Dedi a *C. Th. & quæ. lib.* 34 Expenía non admittitur, quæ rem ipfam abforbet. adde Corfetum *fingulari expenfa*? *ff. dicti. l.* 56. *tit.* 8. *cap.* 10. 38 Statuere neceffitates, quantice & ordinarie.

39 Dignitas non excufat a muneribus, feu tributis ordinariis. *l.* 3. §. *de excuf. trib. l. lib. tit.* 19. *l.* 3. §. 3. *de epifc. & cler.* 40 *In Cod. Theod. deeft* de, & *legitur* prædii.

41 Tributa non folvente colono, vel emphyteuticario, ut oportet, dominus prædii, etiamfi in dignitate politus fit, conveniitur, non quidem ftatim: fed poft fex menfes ab anno, cujus indictiones colonus debet. 42 Vid. *l.* 13. §. *de omni agro deferto. l.* 11. *tit.* 58. 43 Adriano. 44 Id eft, præfidet. *Goth.* Quorum munus eft tributorum exactioni incumbere, *l. in fpecialib. f. de excuff. trib. Novell.* 161. Idem & Catholicorum munus eft, & ex Conftitutione Auguiti jam ab initio Proconfulum Dio 53. *τῶν χρεῶν ἢ δεήσεων καὶ ὧν ἐχρῆσαν ἐπιτρόπων.* Mod. 45 Vid. *l.* 6. *f. de exactorib. trib. b. tit. tit.* 19. 46 Ærarii compendia appellat annonas & tributa. 47 In tributis exigendis negligens provocare præfes, ilarin ita amittit. hic enim emolumentis, nihil aliud quam annonæ, & capita. *l.* 6. *f. de crimin. l.* 11. *tit.* 57. 48 *Al. XIII.* 49 *Ex hoc tit. l.* 33. *C. Theod.* De duplici Illyrico orientali & occidentali, vid. Cujac. *hic.* 50 Tributum a quaque provincia promiffum, ita ab ea præftandum eft, ut promiffum eft. 51 *De vero nullus*, in *Cod. Theod.* 52 Infpectores, & peræquatores: quorum munus tributa adæquare. 53 Vet. *Achivi*, quod legiffe videtur Accurf. & fic legitur in *C. Theod.* 54 Conferre. 55 *Obfervanda*, in *C. Theod.* ex quo hic quædam detracta funt. 56 Vid. *l.* 8. §. *de fuerg. excluf.* 57 Al *cautionis.* 58 Tributorum vitandorum caufa non licet abuti nomine ecclefiæ. vid. *l.* 1. *f. de collegiat. l.* 11. *tit.* 17. 59 Capitationis relevatio fit a nullo alio, quam principe. Eft vero relevatio *κυφισις*. 60 Animalis functio peccinia pro capite. dixi ad *l.* 23. *in fin. f. de agric. & cenfit. l.* 11. *tit.* 47. 61 Capitationis relevationem a principe petatur non poteft: Republica vel provincia poteft. 62 *Ἐντροπῆς.* Sunt autem *ἐντροπαὶ* difpofitiones P. Prætorio, ut *l. ult. infr. de excuff. tribut. b. lib. tit.* 19.

bus dividitur, liceat collatoribus si velint, priorem consuetudinem huic constitutioni præferre, & duabus pensionibus solvere, & aliud dimidium Septembri [1] futuræ indictionis. Quod si velint tripertito solvere, habeant ad dilationem totum Septembrem mensem futuræ indictionis. Ante missum vero, ut convenit, inferant in exordio cujusque indictionis: nam & hoc ejus significat appellatio. Dat. Kal. April. PAULO V. C. CONS. 496.

TIT. XVII.

DE INDICTIONIBUS[2].

Indictio munus ordinarium est: & ideo ab hac indictione non excusantur qui a muneribus excusationem habent. Bart.

1. Impp. HONOR. & THEOD. AA. Palladio P. P. 3.

OMnes omnino quocunque titulo [4] possidentes, quod delegatio superindicti [5] nomine videtur amplexa, velut canones [6] cogantur inferre [7]: ut ne qua sit dubietas, hac aperte definitione decernimus, ut id potius *canonis* vocabulo postuletur. Nulla [8] igitur domus vel sacri patrimonii vel emphyteutici juris, vel hominum privatorum, etiamsi privilegium aliquod habere doceatur [9], ab hac necessitate sejuncta sit: quæ [10] jam non extraordinarium, ut hactenus, sed ipsis facientibus [11] *canonicum* nomen [12] accepit. Dat. 7. Id. Jan. *Ravennæ*, THEOD. A. VII. & PALLADIO CONSS. 417.

Ante tempus solutionis debet singulis provinciis notificari, ut se præparent ad indictionem solvendam. Bart.

2. Impp. THEOD. & VALENT. AA. Dario P. P. [13].

PArticulari delegationum [14] notitia, ante indictionis exordium singulis transmissa provinciis, collationis modum a possessoribus multo ante prospectum, devotionis [15] solitæ, non fubitis calumniis [16] tua Sublimitas faciat imputari: ut & provincialibus subeundi dispendii [17] necessitas auferatur, & Officiis inferendi damna licentia deneget. Dat. 5. Kal. Septembr. *Apamiæ*, ISIDORO & SENATORE CONSS. 436.

TIT. XVIII.

DE SUPERINDICTO [18].

1. Imppp. GRAT. VALENT. & THEOD. AAA. ad Proconf. (VV. [19] CC.) & omnes Rectores [20].

NIhil superindictorum [21] nomine ad solas Præfecturæ literas quisquam provincialis exolvat: neque ullius omnino indictionis titulus etiam solennis immineat, nisi [22] cum [23] nostro confirmata judicio, & imperialibus nixi [24] præceptis, Sedis amplissimæ deposcat indictio, & cogat exactio. Dat. [25] 18. Kalend. Jul. *Mediolani*, ANTONIO & SYAGRIO CONSS. 382.

TIT. XIX.

DE EXACTORIBUS [26] TRIBUTORUM.

Exactores non debent exigere sibi eos, qui in brevibus continentur, sive ex aliis a tabulario sibi datis. Bald.

1. Imp. CONSTANTIN. A. [27] ad Ælianum Proconsulem Africæ.

DUcenarii [28], & Centenarii [29] sive Sexagenarii [30] non prius debent aliquem ex debitoribus convenire, quam a tabulario [31] civitatis nominatim breves accipiant debitorum: quam quidem exactionem sine omni fieri concussione oportet. Dat. Kal. Novemb. *Treveris*, CONST. A. IV. & LICINIO IV. CONSS. 315.

1 Indictiones incipiebant a mense Septembri, *ut hic*, dixi *l. 1. infr. de militari vestе. l. 12. tit. 40.*

2 Indictionum rationem & formam hic Titulus præbet: superior vero est de his, quæ indicuntur: nam indictiones nihil aliud sunt quam annonæ, vel tributa, *l. 3. supr. tit. prox.* annonaria & tributaria functio omnium possessionum. Plinius ad Trajanum, *Nec novis indictionibus prisca aut setera tributa debentur.* adde *l. 7. ff. de publicanis.* quinduum annos redactus fub Theodofio magno, *ut Cedrenus*, aut potius fub Conftantino magno, *ut Onuphrius* obfervavit. A Septembri menfe incipiebant, vid. *l. 1. de exactor. vestе. l. 12. tit. 40.* unde dicbe ? vide *Cedrenum & Onuphrium.* De Æra ab Auguflo conftituta, adde Iſidor. *l. cap. 26.* 3 *l. 2. C. Theod. hoc tit.*

4 *Ex titulo*, in *C. Theod. hoc tit.* 5 Al. *superindictione.* Goth. Vertunt Graeci ὑπὲρτοῦ τὸν κανόνα. hinc autem apparet *superindictionem* pro indictione canonica haberi; ideoque ab ea nullum exoufari, quod cum alioqui fiflum fit, excufantur cuius ecclefiæ, patrimonium vesve privata principis, & viri illuſtres, atque alii quidam in dignitate poſiti; putat princeps Jurisconſultorum Cujacius, hanc legem de ſpeciali quodam ſuperindicto accipiendam eſſe, quod imperaverint Honorius & Theodoſius, non de quolibet. *Mod.* 6 *Canonem.* in *C. Theod.* 7 Al. additur, *ſed.*

8 Superindicto ab hoc ſpeciali impetrato ab Honorio & Theodoſio, ne quidem Eccleſiæ vesve privata principis exciptur. adde *l. 1. infr. de immunitate nemini concedenda. h. tit. tit. 25.* 9 *Docuerint*, in *Cod. Theod.* 10 Extraordinarium ordinarium fieri poteſt: & lex ſpecialis ſequens tollit privilegium ſpeciale precedens: vel ſic, indicto munus ordinarium eſt, ideoque ab indictione non exoniuntur, qui immunitatem, ſeu exuſationem a muneribus conſecuti ſunt. 11 Al. *notas facientibus*; ſed prave. Cont. 12 Nomine mutato mutatur nominis effectus, *l. a nullo. 4. 8. de feriis*, *l. ult. in fin. ſupr. de impoſſ. teſtam.* 13 *l. 4. C. Th. hoc tit.*

14 Delegationis forma ante indictionis tempus præmittenda. *Nov.* 128. *c. 2.* 15 Sic legitur in *C. Th.* & omnibus *lib. manuſc.* legendum tamen, *devotioni exhibendæ.* Cujac. 16 Calumniæ ſpecies eſt, exigere, antequam præmineas, vide Doctores in *l. 3. ff. de ſervit. urban.* 17 *Diſpendia*, in *C. Theod.*

18 Id eſt, indictionis augmento. Cont. *l. 3. C. Th. de collat. fund. patrim. ſuperindictivum* dicitur: & Ammianus 27. *indictionale Augmentum*: & ab Aſtutarius *augmentum.* Goth. Aliud eſt ſuperindictio, de qua vid. Revard. *l. 5. variar. cap. 7.* Anſ.

19 Vicarii. 20 *C. Theod.* 11. 6. 1. 21 Superindictum ſolus princeps imponit, non præfecti Prætorio. 22 Superindicti delegatio a principe mittitur: tum intimatur apud acta P. Prætorio: deinde mittitur ad Præſides, ut exigatur. *Novell.* 128. *cap.* 10. 23 *Eum*, in *Cod. Theod.* 24 *Nixa*, in *C. Theod.* *quib. lib.* 25 Al. *Kal.* 7. *Jun.*

26 *Exactionibus*, in *C. Theod.* 27 Ad Ælianum proconſulem Africæ poſt alia, *l. 1. C. Theod. h. t.* Cont. 28 De Ducenariis & Centenariis, vide in *l. 5. J. de prine. agentium in rebus. l. 12. tit. 22.* 29 Ducena & centena dignitates ſunt in ſchola agentium in rebus & in officio ſacrarum largitionum. vide hic Cujac. 30 Ducenarii & centenarii non prius exigere ſiſcales pecunias debent, quam ſingulorum debitorum a tabulario ſit confectum. 31 De tabulario dixi ad *l. 7. infr. h. t. l. 2.*

32 Vide *l. 8. ſupr. de annonis & tributis.* 33 Vide *l. 8. C. Th. de exact. tribut.* Goth. Adde Covarruv. *Var. reſolut. lib. 2. cap. 1. num. 4. in fin.* Joſeph. Ludovici *deciſ. Perul.* 32. *num. 1. part. 1.* Anſ. 34 Al. *plumbatarum*, quod eſt verberum genus, de quo vide Prudentii carmina, hic a Cujacio *citata*, adde *l. 40. in fin. infr. de decurion.* 35 H *Baudius*

Pro debitis publicis non debet quis poni in carceribus: nec novitates aliquas pati in perſona. Bart.

2. Idem A. ad Populum [32].

NEmo [33] carcerem, plumbatarumque [34] verbera [35], aut pondera, aliaque ab infolentia Judicum reperta ſupplicia, in debitorum ſolutionibus, vel a perverſis, vel ab iratis judicibus expaveſcat. Carcer pœnalium [36], carcer hominum [37] noxiorum eſt, [&] Officialium, & cum [38] denotatione eorum Judicum quorum de officio certiores [39] eſſe debebunt, qui contra hanc legem admiſerint. Securi juxta Præſidem [40] tranſeant ſolutores [41]. Vel certe ſi quis tam alienus ab humano ſenſu eſt, ut hac indulgentia ad contumaciam abutatur: contineatur aperta & libera in uſum [42] hominum inſtituta cuſtodia militari. Si [quis [43]] in obdurata nequitia permanebit: ad res ejus omnemque ſubſtantiam exactor [44] accedat: ſolutionis obſequio cum [45] ſubſtantiæ proprietate ſuſcepto: Qua facultate præbita [46] omnes fore credimus proniores ad ſolvenda ea, quæ ad [47] noſtri uſum [48] exercitus pro communi ſalute poſcuntur. Dat. Kal. Febr. CONSTANT. A. VI. & CONSTANTIO C. CONSS. 320.

Qui debitorem captum eximit, ad id, quod fiſco & privato debebatur, tenetur. Bald.

3. Imp. CONSTANTIUS A. Nemeſiano V. P. Com. Larg.

QUotiens [49] quis & privati [50] debitor invenitur, & fiſci, & abreptus ab uno Officio [51] tenetur; ad univerſi [52] debiti ſolutionem qui eum abſtulit, coërceatur [53]: ac totius ſummæ exactionem in ſe ſuſcipiat, qui eundem avellendum ſubtrahendumque [54] crediderit. Dat. 4. Id. Maji, *Nizibi*, AMANTIO & ALBINO CONSS. 345.

4. Idem A. ad Euſtathium P. P. poſt alia.

ACtores [55], cæterique rei privatæ [56] noſtræ, ad ſolutionem ſpecierum ſolennium, debiti [57] vigoris auctoritate cogantur: ne provinciales rei privatæ noſtræ fatiget [58] immanitas [59]. Dat. 8. Id. Mart. PP. *Romæ*, LIMENIO & CATULINO CONSS. 349.

5. Imppp. THEOD. ARCAD. & HONOR. AAA. Rufino, P. P.

APparitores [60] quicunque [61] in collationem [62] auri præcepti fuerint Officii ſui adhibere ſervitium: titulorum [63] debita [64], & collationum ſummas relationis ſuæ fide [65] & adnotatione perſcribant: ſitque ex Officialis [66] inſtructione Officium conſcium, quid exactum, quidve perlatum [67] eſſe videatur: ne longinqui itineris diverſitate ſuſceptor abductus, & Curiæ [68] ſuæ deſit, & rei familiaris detrimenta ſuſtineat. Dat. prid. Id. April. *Conſtantinop.* THEOD. A. IV. & ABUNDANTIO CONSS. 393.

Ad petitionem exactorum cogitur Præſes facere exactionem. Bart.

6. Impp. ARCAD. & HONOR. AA. Theodoro P. P.

IN fiſcalibus debitis, hoc eſt annonariis, cæterisque titulis, qui ad arcam [69] eminentiſſimæ pertinent [70] Præfecturæ: necnon in his debitis, quæ Rationale [71] uſurpat officium, Rectores provinciarum conſtringantur: & [72] eos [73] neceſſitas maneat exigendi, a quibus exſpectatur auctoritas. Dat. 8. Kal. Jul. *Mediolani*, HONOR. A. IV. & EUTYCH. CONSS. 398.

7. Iidem AA. Hadriano P. P. [74].

MIſſi Opinatores [75], (id eſt, exactores militaris annonæ [76]) cum delegatoriis [77] judicibus [78], eorumque officiis inſiſtant, ut intra anni [79] metas id, quod debetur, accipiant: nihil ſit his

τινὰς &c. Nullus eorum, a quibus tributa publica exiguntur, in carcerem conjicitur, aut tormenta quædam perpetiatur, fed liberæ tantum cuſtodiæ militum tradatur. Quod ſi contumax eſſe perſeveraverit, tunc in bonorum ipſius poſſeſſionem fiſcus mittitur. *Syn. Baſil.* 56. *tit.* 6. *c.* 17. 36 *In quo parce ſeſt.* 37 Al. *omnium.*

38 Id eſt, & quod non poteſt, niſi cum infamia nota ſici officialium, & eorum Judicum, qui carceris poteſtate abuuntur. adde *l. 46. infr. de decurion.* 39 *Certiores citatores*, in *C. Th.* 40 *Juxta eam*, in *Cod. Theod.* quod quidam magis probant. 41 Id eſt, collatores. 42 Al. *uſu*, in *C. Theod. uſus*, & poſtea *conſtituta.* 43 Abeſt a *C. Theod.* & *quib. lib.* 44 *Cives ejus accedant*, in *C. Theod.* Goth. Quod verisſeft licito, cives enim admiti probat. *l. pen. infr. tit. prox.* & bona eis addicuntur cum onere illationum debitarum. Vide & Ant. Roſc. *lib. 3. Memorab. cap. 13. Mod.* 45 Adde *l. 13. J. de omni agro deſerto. l. 11. tit. 58.*

46 Al. additur, *exactori*, ſed abeſt a *C. Theod.* & *vet. lib.* 47 Tributa & annonæ quotannis præſtabantur a poſſeſſoribus prædiorum, id eſt, dominis, vel conductoribus. *l. 3. §. 6. D. de adminiſtr. & peric. tut.* per eaſdem tuendi exercitus, *ut hic.* 48 Al. *ufus.* 49 *Ex lib. 11. tit. 7. C. Theod.* 50 *Sub. tit. 21.* Cont.

51 Puta a largitionalibus vel privatianis. 52 Fiſci debitorem captum jam ab officiali fiſci abripere non poteſt officialis comitis rerum privatarum, tametſi debitor xerio rerum privatarum principis fummam aliquam quoque debeat; & e contra officialis fiſci, vel comitis ſacrarum largitionum debitorem captum jam ab officiali Comitis rerum privatarum abripere non poteſt. Quod ſi capiat, tenetur utriusque quantitatis nomine. 53 *Coarctetur*, vel. *C. Theod.* 54 *Abſtrahendumve*, in *C. Theod.* 55 *Decred. tit. l. 6. C. Theod.* id eſt, procuratores & conductores.

56 *l. 19. ſupr. de annonis & tributis.* 57 Hoc eſt, manu militari in poſſeſſionem. *l. 7. infr. h. t.* 58 Vide *l. 8. l. 1. verſ. Sed. infr. de collegiatis. l. 11. tit. 17.*

59 Legend. *immunitas*, ut in *C. Theod.* 60 *Ibid. tit. l. 14. C. Theod.* 61 Tributorum exactores acceptorum & reliquorum rationem principali ſuſceptori reddere debent. *l. 3. infr. de execut. & exact. l. 12. tit. 61.* 62 *Collatione*, in *C. Th.* 63 *Titulus*, eſt cauſa. *l. 1. de apochis pub. h. tit. tit. 22.* 64 Al. *debitum.*

65 Officialis relationi fides adhibetur. 66 Al. *officiali.* 67 Al. Problum, id eſt, dilatum. al. *prolatum.* 68 Vide *l. 1. infr. de apochis publicis. h. tit. tit. 22.* 69 De arca Præfecti prætorio dixi ad *l. 22. infr. de annſis publicis. l. 12. tit. 61.* de arca Præfecti urbi, vide *l. 7. §. ſexcenti. 4. ſupr. de advoc. diverſ. judiciorum.* Goth. Canones aut erario inferuntur, aut arcæ ſive menſæ præfecti prætorio, ex qua emolumenta ſolennia & penſiones prębentur. ſic autem huius arcæ mentio in *l. 9. C. Theod. de indult. deb. l. duo. infr. de ſuſcept. l. ult. infr. de app. prat. l. pen. infr. de cur. pub.* Mod.

70 *l. 11. ſupr. de annonis & tributis.* 71 Rationale officium, rationalis ſacrarum largitionum, aut rerum privatarum officialis & rationalium. 72 Al. *additur*, ad. *id in.*

73 Tributorum exactioni præſides ſeu rectores provinciarum debent incumbere, *ut hic*, *l. 11. §. de annonis & tributis. Novell. 161. cap. 1.* Caſſiodorus in formula rectoris provinciæ. *Tibi ſiſcalium tributorum exactio manifeſtatur exactus*: hoc Catholici ſeu procuratoris Cæſaris quoque munus & Proconſulum, Auguſti conſtitutione. *Dion.* 53. adde *l. 1. §. de offic. pref. Auguſt. l. 1. J. de call. fundorum ſiſcalium. l. 11. tit. 73. l. 1. §. de exec. & exact. l. 12. tit. 61. Nov. 134. cap. 5.* 74 *Exl. 16. C. Th. hoc tit.* Cont.

75 Al. *opinatores*, al. *optiones*, ſunt autem *Opinatores* milites, qui in provincias mittuntur, prærunt militaris annonæ cauſa, *l. 11. & 13. J. de erogat. milit. annſ. l. 12. tit. 38.* ubi dixi. 76 Inclusa non ſunt in *text. lib. Aur. & Dion. ſed in gloſſ. interlinearib. Et etiam abſunt a Cod. Theod.* 77 Al. *dilatoriis.*

patrimon. l. 11. tit. 64. 79 Opinatores intra anni ſpatium annonas accipere debent. *l. 11. J. de erogat. milit. anno. l. 12. tit. 38.*

cum poſſeſſore commune: cui non militem, ſed exactorem, ſi ſit obnoxius, convenit imminere. Judices itaque, qui provinciales paſſi fuerint Opinatoribus delegari, ejusdem quantitatis duplex pœna retinebit: & apparitores ex quolibet officio ſententiam deportationis excipient, ſi per ſemet exigendos voluerint delegare militibus: & Curiales temporale manebit exilium, ſi eos quos ſolenniter exigere conſueverunt, Opinatoribus putaverint eſſe tradendos [1]: cum Judicem oporteat inquirere debitores, Tabularios [2] fideliter providere [3] nomina debitorum [4]: [& [5]] apparitores ſive curiales, conſuetudine ſervata regionum, convictis debitoribus imminere: ut perceptis congruis emolumentis Opinatores impleto anno ad proprios numeros valeant remeare: Qui ſi ultra [6] annum protracti fuerint, Judices eorumque officia absque ulla mora de proprio cogantur exolvere militibus quod debetur, ipſis adverſus obnoxios repetitione ſervata. Quod ſi ad nos aliqua de retentis ab Opinatoribus [7] querela pervenerit [8], in duplum ab his protinus exigetur: ut partem debitam miles, reliquam fiſcus accipiat. Judicibus quoque eorumque Officiis eatenus ſubvenimus, ut in contumaces debitores cujuslibet dignitatis auctoritatem ſuam exerant [9]: at ſi [10] impudenter ſolutio differatur: actores [11], procuratores, eorumque [12] prædia perſequantur: de eorum quoque nominibus [13] ad noſtram ſcientiam relaturi. Dat. 3. Idus Julii, *Mediolani*, VINCENTIO, & FRAVITTA [14] CONSS. 401.

Si domus Imperialis, vel Eccleſia res tributarias licite emerit & tributa non ſolverit, ea res ei auferatur. Bart.

8. Impp. LEO & ANTHEMIUS AA. Nicoſtrato P. P.

SI [15] divina domus, aut quælibet alia cujuscunque dignitatis atque fortunæ revera fundos extra [16] metrocomias [17], non patrocinii [18] gratia, ſed emptionis jure, vel quolibet alio titulo legitimo poſſederint, & non impolitas reipublicæ functiones agnoverint, quemadmodum prior dominus dependebat, omnibus modis poſſeſſiones eorum publico [19] vindicentur, & Curiæ [20] ejusdem civitatis ſub qua vincti [21] ſunt, aſſignentur [22]: ut publicis commoditatibus circa tributarias functiones undique noſtra proviſione videatur eſſe conſultum. Dat. Kal. Septembr. ANTHEMIO A. II. CONS. 468.

9. Imp. ANASTASIUS Anthemio P. P.

NE [23] exactorum multitudo cum fiſci rationibus tum collatoribus damnum adferat, unus tantum in ſingulas provincias ex competenti ſcrinio canonicarius [24] mittatur, qui eorum, quæ proprio ſcrinio debentur, exactionem urgeat: compulſor [25] plane non mittatur, niſi poſt diem, quo ſolvi debuit, & hoc amplius menſem [26] alterum. At eo tempore elapſo compulſor mittatur, qui non tantum reliqua fiſcalia, ſed & pro modo culpæ multam a præſide, & officio ejus & a canonicario [27] exigat. Soli autem præſidi, & officio, & canonicario compulſor immineat, & pro ratione provinciæ, atque itineris ſpatio ſolatium ab eis ferat, per quos factum eſt, ut mitteretur. Verum alius compulſor nequaquam mittatur, nec alius quisquam. Si tamen præfecti ex uſu eſſe exiſtimaverint alium compulſorem mitti, eadem in eo ſerventur, & definitum ſolatium ei is præſtet, qui mittendi cauſam præſtiterit, hoc eſt præſes provinciæ, & officium ejus, & canonicarius, & compulſor. Conſtitutum namque canonicario ſolatium omnibus exactoribus poſt eum miſſis ſufficit, nec eo amplius quidquam corpora civitatum, vel collatores præſtare coguntur, etiamſi plures mittantur, iis, qui miſſi ſunt ſigillatim multandis, niſi publica tributa expedierint. Quæcunque autem ſunt delegationes [28], canonicario mittantur, ut eas per ſe expediat: nec ob eas augeatur canonicarii ſolatium.

§. 1. *Ἐπιδοματικὰ* [29] nullus accipiat, ſed & nomen illud penitus aboleatur. §. 2. Quod ſi qua ex parte quis

1 Credendos. 2 Tabularii eorum, quæ publico inferuntur & debentur, rationes conficiunt, *ut hic*, & *l. 4. §. 6. l. 1. J. de annonar. nemini. h. tit. tit. 25. l. 1. vitiorum in predits, tabularium in tributis.* 3 *Prodere*, in *C. Theod.* 4 *Detinorum*, in *C. Theod.* 5 Deeſt in *C. Theod.* 6 Præſes in duplum damnatur, qui opinatorem ultra annum protrahit: debet itaque vel de ſuo intra annum annonas præbere, ac deinde a provincialibus eas repetere: adde, quæ ſcripſi ad *l. 2. J. de canon. largit. tit. h. lib. tit. 23.* 7 Al. *optionibus.* 8 *l. ult. §. de his qui ex de fuul. ration. h. lib. tit. 6.* 9 Al. *exerceant.* 10 Exactionem intra ſtatutum tempus differens judex vel exactor, de ſuo cogitur ſolvere: quod notandum adverſus Syndicos: notat Corſetus *ſingulare exemplo.* 11 Actores, procuratores, & conductores, ut in *C. Theod.* 12 *l. 13. J. de annon agro. l. 11. tit. 58.*

13 Nomina eorum noſtis, qui inobedientes ſunt, principis interest. 14 Al. *Fravitta.* 15 *Pars l. 1. J. lib. 11. tit. 55. & tit. 53.* 16 Capitationem non præſtant Metrocomitæ, *ut ibid.* adde, quæ dixi ad *l. 1. J. Ne rufticana ad ullum officia. l. 11. tit. 54.* 17 Al. *matrocomatæ*, ut ſit matrocomia mater vicorum: ſed vide *l. 1. §. 1. J. de annon agro deſerto.* 18 Vide *l. 1. §. 1. verſ. Sed. infr. de collegiatis. l. 11. tit. 17.*

19 Legend. *immunitas*, ut in *C. Theod.* 20 *Ibid. tit. l. 14. C. Theod.* 21 Tributorum exactores acceptorum & reliquorum rationem principali ſuſceptori reddere debent. *l. 3. infr. de execut. & exact. l. 12. tit. 61.* 22 *Collatione*, in *C. Th.* 23 *Item*, eſt cauſa. *l. 1. J. de apochis pub. h. lib. tit. 22.* 24 Al. *debitum.*

25 Officialis relationi fides adhibetur. 26 Al. *officiali.* 27 Al. Problum, id eſt, dilatum. al. *prolatum.* 28 Vide *l. 1. infr. de apochis publicis. h. lib. tit. 22.* 29 De arca Præfecti prætorio dixi ad *l. 22. infr. de annſis publicis. l. 12. tit. 61.* de arca Præfecti urbi, vide *l. 7. §. ſexcenti. 4. ſupr. de advoc. diverſ. judiciorum.* Goth. Canones aut erario inferuntur, aut arcæ ſive menſæ præfecti prætorio, ex qua emolumenta ſolennia & penſiones prębentur. ſic autem huius arcæ mentio in *l. 9. C. Theod. de indult. deb. l. duo. infr. de ſuſcept. l. ult. infr. de app. prat. l. pen. infr. de cur. pub.* Mod.

30 *l. 11. ſupr. de annonis & tributis.* 31 Rationale officium, rationalis ſacrarum largitionum, aut rerum privatarum officialis & rationalium. 32 Al. *additur*, ad. *id in.*

33 Tributorum exactioni præſides ſeu rectores provinciarum debent incumbere, *ut hic*, *l. 11. §. de annonis & tributis. Novell. 161. cap. 1.* Caſſiodorus in formula rectoris provinciæ. *Tibi ſiſcalium tributorum exactio manifeſtatur exactus*: hoc Catholici ſeu procuratoris Cæſaris quoque munus & Proconſulum, Auguſti conſtitutione. *Dion.* 53. adde *l. 1. §. de offic. pref. Auguſt. l. 1. J. de call. fundorum ſiſcalium. l. 11. tit. 73. l. 1. §. de exec. & exact. l. 12. tit. 61. Nov. 134. cap. 5.* 34 *Exl. 16. C. Th. hoc tit.* Cont.

35 Al. *opinatores*, al. *optiones*, ſunt autem *Opinatores* milites, qui in provincias mittuntur, prærunt militaris annonæ cauſa, *l. 11. & 13. J. de erogat. milit. annſ. l. 12. tit. 38.* ubi dixi. 36 Inclusa non ſunt in *text. lib. Aur. & Dion. ſed in gloſſ. interlinearib. Et etiam abſunt a Cod. Theod.* 37 Al. *dilatoriis.*

patrimon. l. 11. tit. 64. 38 Opinatores intra anni ſpatium annonas accipere debent. *l. 11. J. de erogat. milit. anno. l. 12. tit. 38.*

TIT. XX.

DE 30 SUPEREXACTIONIBUS.

Qui plus exigit, in duplum exigitur: & propter conſuetudinem capitaliter punitur. Bart.

1. Impp. ARCAD. & HONOR. AA. Apollodoro Proconſ. Africæ [31].

QUicquid [32] ultra debitum fuerit elicitum [a curialibus, vel cohortalibus, vel aliis exactoribus [33], in duplum [34]] eruatur: quod provincialibus reſtitui protinus oportebit. Si quis [35] autem exactorum in ſuperexactionis crimine [36] fuerit confutatus, capitali periculo cupiditas ejus amovenda, atque prohibenda eſt, ſi in iisdem ſceleribus perſeveret. Dat. Prid. Id. Mart. *Mediol.* STILICHONE & AURELIANO CONSS. 400.

TIT. XXI.

DE 37 CAPIENDIS ET DISTRAHENDIS [38] PIGNORIBUS TRIBUTORUM CAUSA.

1. Imp. CONSTANTINUS A. ad Afros provinciales.

REs [39] eorum [40], qui fiſcalibus debitis per contumaciam ſatisfacere differunt, diſtrahantur: comparatoribus data perpetua firmitate poſſidendi. Dat. 15. Kalend. Jun. *Serdicæ*, CONSTANTINO, C. V. & MAXIMO CONSS. 327.

2. Impp. CONSTANTIUS & CONSTANS AA. Reſtituto Præſidi Sardiniæ.

SAtis [41] ſit debitorem [annonarum [42]] ad ſolvendi neceſſitatem captione [43] pignorum convenire. Dat. 8. Idus Decembr. *Theſſalonicæ*, CONSTANTIO V. & CONSTANTE III. CONSS. [354.]

TIT. XXII.

DE APOCHIS [44] PUBLICIS ET DE DESCRIPTIONIBUS [45] CURIALIBUS ET DE DISTRIBUTIONIBUS CIVILIBUS [46].

1. Impp. HONOR. & THEOD. AA. Anthemio P. P.

ADinferiorum Curialium [47] relevandas fortunas, & impreſſionem potentium, & itidem curialium cohibendam, placuit, ut [48] deſcriptiones [ſi [49]] quæ per ſingulos [50] ordines cogentibus diverſis negotiis agitentur, non ſumant ante principium, quam [51] apud acta provinciarum Rectoribus intimentur, & ex eorum fuerint receptæ ſententiis. † Sed & aurum [52], quod ex hujusmodi contributione redigitur [53] ita debet ſuſceptori aurario confignari, ut fecuritabius nomen inferentis, dies [54], conſul, menſis, cauſa [55], & ſumma comprehendantur: quo & deſcriptionis æquitas illuitretur: & deſcriptio [56] documentis evidentibus fulciatur. † Hoc etiam obſervando, ut in quadrimeſtribus [57] quoque brevibus, qui ad [58] excellentiæ tuæ officium ſolenniter diriguntur, celebratæ deſcriptionis diſpunctio [59] ſorcictur: ut omnes veſtræ poteſtatis ſcientiam [60] formidantes, nihil ad relevationem [61] locupletum, atque inopum pernicicm audeant pertentare. Quod & tunc [62] optimum eſt cuſtodiri, cum [63] lucrativæ facultates ex bonis curialium [curiæ [64]] obvenerint: ut [65] & in-

1 Indictionis incipiebant a mense Septembri, *ut hic*, dixi *l. 1. infr. de militari vestе. l. 12. tit. 40.*

2 Indictionum rationem & formam hic Titulus præbet: superior vero est de his, quæ indicuntur: nam indictiones nihil aliud sunt quam annonæ, vel tributa, *l. 3. supr. tit. prox.* annonaria & tributaria functio omnium possessionum. Plinius ad Trajanum, *Nec novis indictionibus prisca aut setera tributa debentur.* adde *l. 7. ff. de publicanis.* quinduum annos redactus fub Theodofio magno, *ut Cedrenus*, aut potius fub Conftantino magno, *ut Onuphrius* obfervavit. A Septembri menfe incipiebant, vid. *l. 1. J. de exactor. vestе. l. 12. tit. 40.* unde dicbe ? vide *Cedrenum & Onuphrium.* De Æra ab Auguflo conftituta, adde Iſidor. *l. cap. 26.* 3 *l. 2. C. Theod. hoc tit.*

4 *Ex titulo*, in *C. Theod. hoc tit.* 5 Al. *superindictione.* Goth. Vertunt Graeci ὑπὲρτοῦ τὸν κανόνα. hinc autem apparet *superindictionem* pro indictione canonica haberi; ideoque ab ea nullum exoufari, quod cum alioqui fiflum fit, excufantur cuius ecclefiæ, patrimonium vesve privata principis, & viri illuſtres, atque alii quidam in dignitate poſiti; putat princeps Jurisconſultorum Cujacius, hanc legem de ſpeciali quodam ſuperindicto accipiendam eſſe, quod imperaverint Honorius & Theodoſius, non de quolibet. *Mod.* 6 *Canonem.* in *C. Theod.* 7 Al. additur, *ſed.*

8 Superindicto ab hoc ſpeciali impetrato ab Honorio & Theodoſio, ne quidem Eccleſiæ vesve privata principis exciptur. adde *l. 1. infr. de immunitate nemini concedenda. h. lib. tit. 25.* 9 *Docuerint*, in *Cod. Theod.* 10 Extraordinarium ordinarium fieri poteſt: & lex ſpecialis ſequens tollit privilegium ſpeciale precedens: vel ſic, indicto munus ordinarium eſt, ideoque ab indictione non exoniuntur, qui immunitatem, ſeu exuſationem a muneribus conſecuti ſunt. 11 Al. *notas facientibus*; ſed prave. Cont. 12 Nomine mutato mutatur nominis effectus, *l. a nullo. 4. 8. de feriis*, *l. ult. in fin. ſupr. de impoſſ. teſtam.* 13 *l. 4. C. Th. hoc tit.*

14 Delegationis forma ante indictionis tempus præmittenda. *Nov.* 128. *c. 2.* 15 Sic legitur in *C. Th.* & omnibus *lib. manuſc.* legendum tamen, *devotioni exhibendæ.* Cujac. 16 Calumniæ ſpecies eſt, exigere, antequam præmineas, vide Doctores in *l. 3. ff. de ſervit. urban.* 17 *Diſpendia*, in *C. Theod.*

18 Id eſt, indictionis augmento. Cont. *l. 3. C. Th. de collat. fund. patrim. ſuperindictivum* dicitur: & Ammianus 27. *indictionale Augmentum*: & ab Aſtutarius *augmentum.* Goth. Aliud eſt ſuperindictio, de qua vid. Revard. *l. 5. variar. cap. 7.* Anſ.

19 Vicarii. 20 *C. Theod.* 11. 6. 1. 21 Superindictum ſolus princeps imponit, non præfecti Prætorio. 22 Superindicti delegatio a principe mittitur: tum intimatur apud acta P. Prætorio: deinde mittitur ad Præſides, ut exigatur. *Novell.* 128. *cap.* 10. 23 *Eum*, in *Cod. Theod.* 24 *Nixa*, in *C. Theod.* *quib. lib.* 25 Al. *Kal.* 7. *Jun.*

26 *Exactionibus*, in *C. Theod.* 27 Ad Ælianum proconſulem Africæ poſt alia, *l. 1. C. Theod. h. t.* Cont. 28 De Ducenariis & Centenariis, vide in *l. 5. J. de prine. agentium in rebus. l. 12. tit. 22.* 29 Ducena & centena dignitates ſunt in ſchola agentium in rebus & in officio ſacrarum largitionum. vide hic Cujac. 30 Ducenarii & centenarii non prius exigere ſiſcales pecunias debent, quam ſingulorum debitorum a tabulario ſit confectum. 31 De tabulario dixi ad *l. 7. infr. h. t. l. 2.*

32 Vide *l. 8. ſupr. de annonis & tributis.* 33 Vide *l. 8. C. Th. de exact. tribut.* Goth. Adde Covarruv. *Var. reſolut. lib. 2. cap. 1. num. 4. in fin.* Joſeph. Ludovici *deciſ. Perul.* 32. *num. 1. part. 1.* Anſ. 34 Al. *plumbatarum*, quod eſt verberum genus, de quo vide Prudentii carmina, hic a Cujacio *citata*, adde *l. 40. in fin. infr. de decurion.* 35 H *Baudius*